FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT L.A. GEELHOED

fremsat den 10. marts 2005 [1]

I — Indledning

1. Den foreliggende sag vedrører to præjudicielle spørgsmål, som Korkein oikeus (den finske højesteret) har forelagt Domstolen angående fortolkningen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/37/EF af 22. juni 1998 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om maskiner [2] og artikel 28 EF og 30 EF. Korkein oikeus ønsker bl.a. oplyst, om fællesskabsretten er til hinder for anvendelsen af en national bestemmelse, hvorved importøren af en maskine fremstillet i en anden medlemsstat under straf- og erstatningsansvar er forpligtet til at kontrollere maskinens sikkerhed, selv om maskinen er forsynet med CE-mærkning.

1 — Originalsprog: fransk.
2 — EFT L 207, s. 1.

II — Sagens faktiske omstændigheder og de præjudicielle spørgsmål

2. Raine Pöyry, der er ansat hos Peltitarvike Oy, blev den 17. november 1998 ramt af en alvorlig ulykke på sin arbejdsplads, mens han betjente en hydraulisk kantpresse.

3. Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at værkføreren, der var Raine Pöyrys chef, den 17. november 1998 udskiftede den pågældende kantpresses blade med hjælp fra Raine Pöyry. Værkføreren havde med henblik på udskiftningen aktiveret nødstoppet for at afbryde strømmen. Under udskiftningen berørte Raine Pöyry ved en fejltagelse fodpedalen med sin fod. Selv om strømmen til maskinen var afbrudt med nødstopkontakten, gjorde maskinen som følge af berøringen af fodpedalen en hurtig lukkebevægelse, hvorved Raine Pöyry blev påført en alvorlig håndskade.

4. Kantpressen af typen Amada Promecam ITS 2, serienummer ITS 2 80 25 B 5 0412, som er fremstillet i Frankrig af det franske selskab Amada Europe og indført til Finland af det finske selskab Ama Prom, der har Syuichi Yonemoto som administrerende direktør, blev solgt og leveret til Peltitarvike

Oy i april 1995. Ved indførselen var maskinen forsynet med CE-mærkning. Det af producenten udstedte overensstemmelsescertifikat (»certificate of conformity CE relative to working equipments«) indeholdt følgende oplysninger:

»The undersigned manufacturer Amada Europe [adresse] certifies that the new below designated equipment hydraulic press brake 80.25 type ITS 2 No Series B 50412 complies with the regulations applicable to it:

— European Reference: 89/392/EEC Directive

— European Standards: EN 292-1, EN 292-2, EN 294, EN 394, EN 418, EN 457, EN 60204

The AIF/S, Organisation authorized by the act from the Labour Department on the 11/08/1992, has granted a type-tested certificate of conformity CE for the machine of the ITS 2-type under the number 384-090A-0004-11-94 (No. IAF/S), on the 08/11/94.«

5. Sagen blev indbragt for Helsingin käräjäoikeus (byretten i Helsinki), hvor anklagemyndigheden i tiltalen gjorde gældende, at maskinen var farlig og ikke opfyldte forskrifterne, eftersom den ved hjælp af fodpedalen kunne sættes i gang med fuld hastighed, og fordi nødstopanordningen ikke fungerede på den foreskrevne måde. Ifølge anklagemyndigheden var brugsanvisningen for overfladisk og mangelfuld til at kunne sikre en risikofri anvendelse, ligesom maskinens betjeningspult var en anden end den, der var afbildet i brugsanvisningen. Brugsanvisningen var desuden ikke fuldstændig affattet på finsk.

6. Helsingin käräjäoikeus anså det for bevist, at maskinen havde følgende kendetegn:

— Når den strømafbryder, som skulle betjenes med en nøgle, befandt sig i position 2, kunne maskinen sættes i gang med fuld hastighed ved hjælp af fodpedalen.

— Ved et tryk på nødstopkontakten blev strømmen til betjeningspulten, men ikke til selve maskinen, afbrudt, således at den hydrauliske pumpe fortsat fungerede.

— Nødstopkontakterne åbnede ved tryk mindre end én millimeter. Kontakten skulle derefter trykkes nogle millimeter dybere for at lukke i stopstilling. Nødstopkontakten kunne ikke bevæges.

Den sikre fremgangsmåde ville have været at afbryde strømmen eller at vælge en langsom arbejdshastighed ved hjælp af afbryderkontakten på betjeningspulten.

— Brugsanvisningen til maskinen var ikke fuldstændig affattet på finsk. Maskinens betjeningspult var en anden end den, der var afbildet i brugsanvisningen, og brugsanvisningen var for overfladisk og mangelfuld til at sikre en risikofri brug af maskinen.

— Maskinen blev normalt sat i gang med høj arbejdshastighed ved hjælp af en fodpedal, selv om maskinen ikke var forsynet med andre beskyttelsesanordninger, der kunne forhindre håndskader, end en kontakt, som skulle betjenes med begge hænder, og som sjældent blev brugt hos Peltitarvike Oy.

— Nødstopkontakten blev anvendt for at standse maskinen, når den næsten daglige rutinemæssige udskiftning af blade skulle finde sted, selv om kontakten ikke var bestemt til denne brug.

7. Ifølge Helsingin käräjäoikeus skal importøren drage omsorg for, at solgte maskiner, der anvendes i arbejdet, er konstrueret og fremstillet i overensstemmelse med gældende forskrifter. Det er ikke tilstrækkeligt, at maskinen er forsynet med CE-mærkning, og at producenten skriftligt har garanteret, at maskinen er i overensstemmelse med standarderne. Disse omstændigheder fritager nemlig ikke importøren fra forpligtelsen til at overholde arbejdsbeskyttelsesforskrifterne i artikel 40 i den finske lov om sikkerhed på arbejdspladsen (työturvallisuuslaki), hvorefter importøren eller sælgeren af en maskine under straf- og erstatningsansvar skal sikre, at maskinen ved normalt brug ikke kan medføre risiko for arbejdsulykker eller sundhedsfare, og at maskinen er konstrueret og fremstillet i overensstemmelse med de ved lov fastsatte regler og krav.

8. Helsingin käräjäoikeus idømte derfor Syuichi Yonemoto en straf af 30 dagbøder på grund af tilsidesættelse af reglerne om sikkerhed på arbejdspladsen og uagtsom legemsbeskadigelse. Desuden dømte den Syuichi Yonemoto til at betale Raine Pöyry erstatning.

9. Helsingin hovioikeus (landsretten i Helsinki) stadfæstede Helsingin käräjäoikeus' dom, men skærpede straffen til 50 dagbøder, samtidig med at erstatningen blev nedsat med et mindre beløb.

10. Syuichi Yonemoto appellerede Helsingin hovioikeus' dom til Korkein oikeus og bestred, at importøren selv skulle sørge for, at en maskine var konstrueret og fremstillet i overensstemmelse med de anerkendte standarder, når maskinen var forsynet med CE-mærkning og ledsaget af et overensstemmelsescertifikat, og når der sammen med maskinen blev leveret en brugs- og vedligeholdelsesvejledning. I den foreliggende sag var producentens CE-mærkning samt overensstemmelsescertifikatet baseret på en attest fra et godkendt organ, hvorefter maskinen var i overensstemmelse med de retningslinjer og standarder, der gælder for denne type maskiner.

11. Syuichi Yonemoto gjorde i stævningen tillige gældende, at Finlands administrative myndigheder og domstole ikke i strid med artikel 28 EF kan kræve, at en importør i Finland skal sørge for at få kontrolleret en maskine af en model, der er godkendt i en anden medlemsstat og forsynet med CE-mærkning. Ifølge Syuichi Yonemoto skal importøren blot sikre, at producenten har fået maskinens overensstemmelse med EU-standarderne attesteret af et hertil bemyndiget organ, at producenten har forsynet maskinen med CE-mærkning og leveret maskinen sammen med brugsanvisningen og vedligeholdelsesinstrukserne samt et overensstemmelsescertifikat.

12. På denne baggrund har Korkein oikeus besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Hvilke grænser fastsætter fællesskabsretten, navnlig under hensyn til [...] direktiv 98/37/EØF samt artikel 28 EF og 30 EF, for de pligter, der ifølge national ret vedrørende de sikkerhedsrelevante egenskaber ved en maskine kan pålægges importøren af en med CE-mærkning forsynet maskine (eller en anden person i afsætningskæden)

— inden maskinen sælges videre og

— efter dette tidspunkt?

2) Der anmodes særligt om oplysning vedrørende følgende problemer:

a) I hvilket omfang og under hvilke betingelser kan de handlings- og kontrolpligter, som pålægges impor-

tøren af en med CE-mærkning forsynet maskine (eller en anden person i afsætningskæden) med hensyn til maskinens sikkerhed, anses for tilladt i henhold til fællesskabsretten?

b) Afhænger, og i bekræftende fald på hvilken måde, vurderingen af de pligter, som er pålagt importøren (eller en anden person i afsætningskæden) ifølge fællesskabsretten, af hvilken slags sikkerhedsmangler ved maskinen der er tale om?

c) Er, og i bekræftende fald i hvilket omfang, de ovenfor [...] nævnte bestemmelser i § 40 i loven om sikkerhed på arbejdspladsen i strid med fællesskabsretten, under hensyn til de [...] strafferetlige og erstatningsretlige følger af en tilsidesættelse heraf?«

III — Retsforskrifter

A — *Fællesskabsretten*

13. Direktiv 98/37 fastsætter de væsentlige krav, maskinerne skal opfylde med hensyn til sikkerhed og sundhed. Direktiv 98/37 erstatter og kodificerer direktiv 89/392/EØF [3].

14. Artikel 2 i direktiv 98/37 bestemmer:

»1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for, at de maskiner eller sikkerhedskomponenter, som dette direktiv finder anvendelse på, kun kan markedsføres og ibrugtages, hvis de ikke bringer personers, og i givet fald husdyrs eller goders sikkerhed og sundhed i fare, når de installeres og vedligeholdes på passende vis og anvendes i overensstemmelse med deres bestemmelse.

2. Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes mulighed for — under iagttagelse af traktaten — at fastsætte de krav, som de anser for at være nødvendige for at sikre personers, herunder navnlig arbejdstageres beskyttelse i forbindelse med anvendelse af de pågældende maskiner eller sikkerhedskomponenter, forudsat at dette ikke indebæ-

3 — Rådets direktiv 89/392/EØF af 14.6.1989 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om maskiner, som ændret ved Rådets direktiv 91/368/EØF af 20.6.1991 (EFT L 198, s. 16), Rådets direktiv 93/44/EØF af 14.6.1993 (EFT L 175, s. 12) og Rådets direktiv 93/68/EØF af 22.7.1993 (EFT L 220, s. 1).

rer ændringer af disse maskiner eller sikkerhedskomponenter i forhold til bestemmelserne i dette direktiv.

[...]«

15. I medfør af dette direktivs artikel 3 skal de maskiner og sikkerhedskomponenter, som direktivet finder anvendelse på, opfylde de væsentlige sikkerheds- og sundhedskrav, der er anført i bilag I til direktivet.

16. I artikel 4 i direktiv 98/37 hedder det:

»1. Medlemsstaterne kan ikke forbyde, begrænse eller hindre markedsføring og ibrugtagning på deres område af maskiner og sikkerhedskomponenter, som opfylder bestemmelserne i dette direktiv.

[...]«

17. Direktivets artikel 5 er affattet således:

»1. Medlemsstaterne anser

— maskiner, der er forsynet med CE-mærkning, og som ledsages af den i bilag II, del A, omhandlede EF-overensstemmelseserklæring

— sikkerhedskomponenter, som ledsages af den i bilag II, del C, omhandlede EF-overensstemmelseserklæring

for at opfylde samtlige bestemmelser i dette direktiv, herunder de procedurer for overensstemmelsesvurdering, der er fastsat i kapitel II.

Hvis der ikke findes harmoniserede standarder, fastsætter medlemsstaterne de bestemmelser, som de finder nødvendige for, at de berørte parter får kendskab til de gældende nationale standarder og tekniske specifikationer, der betragtes som vigtige eller nyttige dokumenter i forbindelse med korrekt anvendelse af de væsentlige sikkerheds- og sundhedskrav i bilag I.

2. Når en national standard, der gennemfører en harmoniseret standard, hvis reference er blevet offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, omfatter et eller flere væsentlige sikkerhedskrav, forudsættes den maskine eller sikkerhedskomponent, der er fremstillet i overensstemmelse med denne standard, at være i overensstemmelse med de pågældende væsentlige krav.

Medlemsstaterne offentliggør referencerne for de nationale standarder, der gennemfører de harmoniserede standarder.

[...]«

18. Artikel 7 i direktiv 98/37 bestemmer:

»1. Hvis en medlemsstat konstaterer, at

— maskiner, der er forsynet med CE-mærkning

— sikkerhedskomponenter, som ledsages af EF-overensstemmelseserklæringen

og som anvendes i overensstemmelse med deres bestemmelse, vil kunne frembyde fare for personers og i givet fald husdyrs eller goders sikkerhed, træffer den alle nødvendige foranstaltninger for at trække maskinerne eller sikkerhedskomponenterne tilbage fra markedet, forbyde deres markedsføring, ibrugtagning eller indskrænke deres frie bevægelighed.

Medlemsstaten underretter straks Kommissionen om denne foranstaltning og anfører grundene til beslutningen [...].

2. Kommissionen holder hurtigst muligt samråd med de berørte parter. Hvis Kommissionen efter dette samråd konstaterer, at foranstaltningen er berettiget, giver den straks den medlemsstat, der har taget initiativet, samt de øvrige medlemsstater underretning herom. Hvis Kommissionen efter dette samråd konstaterer, at foranstaltningen er uberettiget, giver den straks den medlemsstat, der har taget initiativet, samt fabrikanten eller hans i Fællesskabet etablerede repræsentant underretning herom. Hvis den i stk. 1 omhandlede beslutning

begrundes med en mangel ved selve standarderne, forelægger Kommissionen sagen for udvalget, hvis den medlemsstat, der har truffet beslutningen, har til hensigt at fastholde den, og indleder proceduren efter artikel 6, stk. 1.

3. Når

— en maskine, der ikke er i overensstemmelse, er forsynet med CE-mærkning

— en sikkerhedskomponent, der ikke er i overensstemmelse, ledsages af en CE-overensstemmelseserklæring

træffer den kompetente medlemsstat de nødvendige foranstaltninger over for dem, der har foretaget mærkningen eller udarbejdet erklæringen, og underretter Kommissionen og de øvrige medlemsstater herom.

[...]«

19. Ifølge artikel 8 i direktiv 98/37 skal fabrikanten eller hans i Fællesskabet etablerede repræsentant generelt vurdere overensstemmelsen med standarderne af en maskine, der er fremstillet i Fællesskabet. Med henblik herpå skal han udarbejde en EF-overensstemmelseserklæring og forsyne maskinen med CE-mærkning, ligesom han skal samle den dokumentation, der er fastsat i bilag V til direktivet. For en række maskintyper, hvis anvendelse indebærer en større risiko, og som er anført i samme direktivs bilag IV, herunder kantpresser, er der indført en strengere procedure for overensstemmelsesvurdering med deltagelse af det organ, der er udpeget i henhold til direktivets bilag VII.

20. I punkt 1.7.3. i bilag I til direktiv 98/37 hedder det, at hver maskine mindst skal være forsynet med følgende oplysninger på en måde, så de er tydelige og ikke kan fjernes: fabrikantens navn og adresse, CE-mærkningen, specifikation af serie eller typebenævnelse, eventuelt serienummer samt fremstillingsåret. Afhængig af maskinens art skal den desuden være forsynet med alle oplysninger, som er nødvendige, for at den kan anvendes sikkert (f.eks. rotationsfrekvens m.v.).

21. Følgende fremgår af punkt 1.7.4. i bilag I til direktiv 98/37:

— Der skal til hver maskine medfølge en brugsanvisning, som mindst omfatter en række nærmere angivne oplysninger.

— Fabrikantens eller hans i Fællesskabet etablerede repræsentant udarbejder brugsanvisningen på et af de officielle fællesskabssprog. Når maskinen tages i brug, skal den ledsages af en oversættelse af brugsanvisningen til anvendelseslandets sprog samt den oprindelige brugsanvisning. Det er enten fabrikanten eller hans i Fællesskabet etablerede repræsentant eller den, som indfører maskinen til det pågældende sprogområde, der sørger for denne oversættelse.

— Til brugsanvisningen hører de planer og diagrammer for maskinen, som er nødvendige for ibrugtagning, vedligeholdelse, undersøgelse, kontrol af maskinens rette funktion og i givet fald reparation af maskinen samt alle andre nyttige oplysninger, navnlig vedrørende sikkerhed.

— For så vidt angår sikkerhedsaspekterne må brochurer og lignende for maskinen ikke være i strid med brugsanvisningen.

22. Af bilag II, del A, til direktiv 98/37, som vedrører EF-overensstemmelseserklæringen for maskiner, fremgår det, at erklæringen skal indeholde en række oplysninger, herunder navn og adresse på fabrikanten eller hans i Fællesskabet etablerede repræsentant, beskrivelse af maskinen, de bestemmelser, som maskinen er i overensstemmelse med, eventuelt navn og adresse på det udpegede organ og nummer på EF-typeattesten eller på det udpegede organ, der har fået tilsendt dokumentationen i overensstemmelse med direktivets artikel 8.

23. Bilag II, del A, til direktivet bestemmer endvidere, at EF-overensstemmelseserklæringen skal udfærdiges på samme sprog som den oprindelige brugsanvisning, enten maskinskrevet eller med blokbogstaver, og at der skal vedlægges en oversættelse til et af sprogene i anvendelseslandet. Oversættelsen foretages efter samme regler som oversættelsen af brugsanvisningen.

24. Bilag V til direktiv 98/37 bestemmer indholdet af den dokumentation, der er omhandlet i direktivets artikel 8, og som fabrikanten eller dennes repræsentant skal samle og opbevare, således at den står til rådighed for eventuel kontrol. Af bilagets punkt 4, litra a), fremgår det dog, at den i punkt 3 omhandlede dokumentation ikke nødvendigvis permanent skal foreligge materielt, men skal kunne »stilles til rådighed inden for en tidsfrist, der står i rimeligt forhold til dokumentationens omfang«. Ifølge bilagets punkt 4, litra c), skal dokumentationen, bortset fra brugsanvisningen, være udarbejdet på et af Fællesskabets officielle sprog.

B — *Nationale retsforskrifter*

25. Med hensyn til de nationale retsforskrifter fremgår det af den forelæggende rets beskrivelse, at den finske lov om sikkerhed på arbejdspladsen bl.a. indeholder bestemmelser, som gennemfører direktiv 89/391/EØF[4].

26. Den finske lov indeholder tillige bestemmelser, som pålægger andre personer end arbejdsgiveren forpligtelser, nemlig artikel 40, stk. 1 og 2, som på tidspunktet for begivenhederne i hovedsagen var affattet således:

»Producenten, importøren eller sælgeren af en maskine, et redskab eller nogen anden teknisk anordning, samt den, som markedsfører en sådan anordning eller overdrager den til en anden til brug, skal drage omsorg for, at

1) anordningen, når den markedsføres i indlandet eller overdrages til brug, ikke medfører farer eller sygdom, når den anvendes efter sit formål

2) anordningen er konstrueret, fremstillet og efter behov kontrolleret i overensstemmelse med de for den særligt fastsatte regler eller bestemmelser, og at

3) anordningen har de beskyttelsesanordninger, som er påkrævet ved sædvanlig brug, samt er forsynet med nødvendige mærkninger og anden dokumentation vedrørende anordningens overensstemmelse.

Med anordningen skal leveres de nødvendige anvisninger på, hvordan den skal monteres, anvendes og vedligeholdes. Anvisningerne skal, for så vidt det er påkrævet, også indeholde instrukser om rengøring, sædvanlige reparationer og indstillinger, samt om foranstaltninger ved normale forstyrrelser. Disse arbejder skal også tages i betragtning ved efterprøvelsen af behovet for beskyttelsesanordninger.«

27. Manglende overholdelse af disse bestemmelser har strafferetlige og civilretlige konsekvenser.

4 — Rådets direktiv af 12.6.1989 om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet (EFT L 183, s. 1).

IV — Bemærkninger

A — *Indledende bemærkninger*

28. Direktiv 98/37 er et af de direktiver, som repræsenterer »den nye tilgang« til indbyrdes tilnærmelse af lovgivninger. Direktivet fastsætter de væsentlige sikkerheds- og sundhedskrav, der skal opfyldes ved konstruktionen og fremstillingen af maskiner og sikkerhedskomponenter, og giver detaljer om maskinernes overensstemmelse i spørgsmål om vurdering, erklæringer og mærkning.

29. Ifølge syvende betragtning tager direktiv 98/37 sigte på at sikre den frie bevægelighed for maskiner uden at lempe på de eksisterende og berettigede krav til beskyttelse i medlemsstaterne. Direktivet indeholder bestemmelser om konstruktion og fremstilling af maskiner, som er af stor betydning for skabelsen af et sikrere arbejdsmiljø, hvortil kommer særbestemmelser om forebyggelse af visse risici, som arbejdstagerne udsættes for under arbejdet, samt bestemmelser om tilrettelæggelse af arbejdstagernes sikkerhed på arbejdspladsen. Det fremgår af ottende betragtning, at direktiv 98/37 har til formål at fjerne de hindringer for frie varebevægelser, der skyldes forskelle i de nationale lovgivninger vedrørende markedsføring.

30. Begge formål er tydeligt kommet til udtryk i artikel 3 og 4 i direktiv 98/37. I henhold til artikel 3 skal de maskiner og sikkerhedskomponenter, som direktivet finder anvendelse på, opfylde de væsentlige sikkerheds- og sundhedskrav, der er anført i bilag I til direktivet. Direktivets artikel 4 bestemmer, at medlemsstaterne ikke kan forbyde, begrænse eller hindre markedsføring og ibrugtagning på deres område af maskiner og sikkerhedskomponenter, som opfylder bestemmelserne i direktiv 98/37.

31. Overensstemmelsen med bestemmelserne i dette direktiv skal attesteres før markedsføringen af en maskine ved en EF-overensstemmelseserklæring og ved, at maskinen forsynes med CE-mærkning. Fremgangsmåderne for bedømmelse af overensstemmelsen, som afhænger af maskintypen, er beskrevet i direktivets artikel 8.

32. Principielt foretages overensstemmelsesvurderingen af fabrikanten selv eller hans i Fællesskabet etablerede repræsentant. Er

maskinerne indført fra tredjelande, påhviler forpligtelsen til at udstede overensstemmelseserklæring og mærkningen ifølge artikel 8, stk. 7, i direktiv 98/37 enhver, som markedsfører maskinen inden for Fællesskabet. I så fald kan overensstemmelseskontrollen således påhvile den, der indfører maskinen til Fællesskabet. Af indlysende grunde påhviler denne forpligtelse ikke den, der indfører en maskine fra en medlemsstat til en anden, selv om han i henhold til den nationale lovgivning betegnes som »importør«.

33. Ifølge artikel 8, stk. 2, litra a), i direktiv 98/37 er det alene fabrikanten, som uden hjælp fra tredjemand skal vurdere overensstemmelsen af en maskine fremstillet i Fællesskabet. Det er ham, der skal udarbejde den i direktivets bilag V omhandlede dokumentation og sørge for, at det heraf fremgår, hvorledes han har opfyldt de væsentlige krav, og sikre, at dokumentationen efter anmodning kan stilles til rådighed for de nationale myndigheder.

34. For visse maskintyper, hvis anvendelse indebærer en større risiko, og som er udtømmende anført i bilag IV til direktiv 98/37, er der imidlertid fastlagt en strengere procedure for overensstemmelsesvurderingen. Er der tale om sådanne maskiner, skal det udpegede organ ifølge direktivets artikel 8, stk. 2, litra b), foretage EF-typeafprøvningen på en model af maskinen, jf. bilag VI til direktivet [5].

35. Hvis de maskiner, der er omfattet af bilag IV, er fremstillet i overensstemmelse med harmoniserede standarder for samtlige væsentlige sikkerhedskrav i henhold til artikel 5, stk. 2, i direktiv 98/37, skal deres overensstemmelse i henhold til direktivets artikel 8, stk. 2, litra c), vurderes efter lempeligere valgfrie procedurer.

36. Den maskine, der er tale om i hovedsagen, er en maskine omfattet af bilag IV, del A, punkt 9, til direktiv 98/37, og hvis overensstemmelse skal vurderes med deltagelse af det udpegede organ. På tidspunktet for markedsføringen af den kantpressemodel, der er tale om i hovedsagen, var der endnu ikke fastsat harmoniserede standarder vedrørende de tekniske specifikationer for denne maskintype [6]. Denne maskine skulle således underkastes EF-typeafprøvningen. Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at det udpegede franske organ havde kontrolleret og godkendt maskinen.

5 — Det udpegede organ skal udpeges af medlemsstaterne. Organet skal opfylde de minimumskriterier for udpegning af organer, der er fastlagt i bilag VII til direktiv 98/37.

6 — Den harmoniserede standard for hydrauliske kantpresser (EN 12622) blev først vedtaget i september 2001.

37. Det fremgår af artikel 7 og 10 i direktiv 98/37, at hvis det konstateres, at en maskine, der er forsynet med CE-mærkning, frembyder en sikkerhedsfare, medfører dette visse forpligtelser for medlemsstaterne og for fabrikanten eller hans i Fællesskabet etablerede repræsentant, der tager sigte på at nedsætte eller helt fjerne denne fare.

38. Direktiv 98/37 har tre fordele i forhold til de »klassiske« direktiver om harmonisering af tekniske standarder. Direktivet er mere fleksibelt, idet det giver mulighed for at vælge bedre løsninger på sikkerhedsområdet, der er baseret på nye teknologier, uden at det er nødvendigt først at lovgive herom. Direktivet indfører på én gang den frie bevægelighed for maskiner forsynet med CE-mærkning, og medlemsstaterne kan ikke længere forbyde, begrænse eller hindre maskinernes markedsføring eller ibrugtagning på deres område. Endelig sikrer direktivet, hvis det gennemføres korrekt, et højt sundhedsbeskyttelsesniveau.

39. Det fremgår af det ovenfor anførte, at direktiv 98/37 indebærer en fuldstændig harmonisering af de væsentlige sundheds- og sikkerhedskrav til maskiner. Det samme gælder for proceduren for overensstemmelsesvurdering. De nationale bestemmelser om væsentlige sikkerheds- og sundhedskrav til maskiner, herunder bestemmelser om forpligtelser ved overensstemmelsesvurderingen, skal derfor være forenelige med direktivet[7].

40. Hvis det system, der indføres ved direktiv 98/37, skal fungere ordentligt, forudsætter det en generel forpligtelse til at udvise omhu, ikke alene for fabrikanterne af maskinerne, hvis nøjagtige forpligtelser fremgår af direktivet og bilagene hertil, men også for erhvervsdrivende i de senere afsætningsled som f.eks. importører, forhandlere og slutbrugere af maskinerne. De skal sikre sig, at aktørerne i de tidligere led i afsætningskæden har opfyldt deres forpligtelser i henhold til direktivet. Såfremt de ikke udviser denne omhu, vil konsekvenserne af manglerne eller fejlene i de tidligere led kunne mærkes helt frem til slutbrugerstadiet med alle de risici, dette medfører for de ansattes sundhed og sikkerhed. I denne forbindelse kan der i den nationale retsorden fastsættes visse særlige forpligtelser for dem, der indfører maskiner forsynet med CE-mærkning til landet, og for de øvrige erhvervsdrivende i afsætningskæden.

7 — Dom af 8.5.2003, sag C-14/02, ATRAL, Sml. I, s. 4431, præmis 44.

41. I den foreliggende sag ønsker den forelæggende ret bl.a. oplyst, hvor langt importørens eller forhandlerens forpligtelser strækker sig, og i hvilket omfang de ifølge den nationale lovgivning kan drages til ansvar for sikkerhedsmangler.

42. I hovedsagen er det ubestridt, at den franske fabrikant havde til hensigt at opfylde sine mærknings- og overensstemmelsesforpligtelser ved foranstaltninger truffet i henhold til artikel 10 i direktiv 98/37. Det er ligeledes ubestridt, at maskinen trods CE-mærkningen og EF-overensstemmelseserklæringen ikke opfyldte direktivets bestemmelser. Under disse omstændigheder burde Republikken Finland efter konstateringen af sikkerhedsfaren for personer i henhold til direktivets artikel 7 have truffet de nødvendige foranstaltninger for at trække de pågældende maskiner tilbage fra markedet.

B — *Forpligtelser, der kan pålægges importører og forhandlere i henhold til national lovgivning*

43. Hvis det antages, at direktiv 98/37 kan pålægge importører og forhandlere visse forpligtelser, og at disse forpligtelser kan anskueliggøres og forstærkes ved civilretlige og strafferetlige sanktioner i den nationale lovgivning, må omfanget af disse forpligtelser udledes dels af direktivets ordlyd og opbygning, dels af de aktiviteter, som importøren og forhandleren normalt udøver i afsætningskæden.

44. Hvad dette angår, fremgår det klart, at det ifølge direktiv 98/37 først og fremmest er fabrikanten, der har ansvaret for, at de maskiner, han fremstiller, opfylder de væsentlige sikkerheds- og sundhedskrav, og at proceduren for kontrollen af overensstemmelsen med disse krav er fulgt.

45. Det ville således være i strid med direktiv 98/37 at pålægge importøren eller forhandleren af en maskine, hvis overensstemmelse med direktivets krav er blevet bekræftet af fabrikanten, forpligtelse til at kontrollere maskinens overensstemmelse med disse væsentlige krav. I øvrigt har importøren og forhandleren ikke den tekniske og specielle viden, som fabrikanten råder over som konstruktør, og som er nødvendig for at opfylde en sådan forpligtelse. Hvis importørerne og forhandlerne pålægges en sådan forpligtelse i henhold til national lovgivning, vil det således være en alvorlig hindring for

maskinernes frie bevægelighed inden for fællesmarkedet, en hindring, som direktiv 98/37 netop skal fjerne.

46. Kommissionen har i denne forbindelse med rette henvist til dommen i sagen Wurmser og Norlaine [8], hvori Domstolen fastslog, at forpligtelsen for importøren til under strafansvar at kontrollere den importerede vares overensstemmelse med de gældende forskrifter kun kan være forenelig med artikel 28 EF og 30 EF, såfremt importøren kan opfylde denne forpligtelse ved at fremlægge en attest, som er udstedt af myndighederne i produktionsmedlemsstaten, eller en anden attest, som indebærer en tilsvarende garanti.

47. Denne dom er afsagt på et tidspunkt, hvor der endnu ikke var fastsat generelle regler for de pågældende varer på fællesskabsplan. Da der i den foreliggende sag foreligger sådanne fællesskabsregler, ville det stride mod logikken i de fællesskabsretlige bestemmelser vedrørende frie varebevægelser, hvis det antages, at der findes mere omfattende forpligtelser for importøren (eller forhandleren) end dem, som Domstolen i en situation, hvor der endnu ikke er indført fælles standarder, har anset for forenelige med EF-traktaten.

48. Medmindre andet er bestemt i direktiv 98/37, kan forpligtelserne i henhold til national lovgivning ikke strække sig længere end til de grænser, Domstolen fastlagde i Wurmser og Norlaine-dommen [9]. Derfor må enhver national bestemmelse, som pålægger importøren eller forhandleren forpligtelse til selv at kontrollere en maskines overensstemmelse med sikkerhedskravene, anses for at være i strid med fællesskabsretten.

49. Inden for disse grænser kan den nationale lovgivning pålægge importøren eller forhandleren visse forpligtelser, forudsat at disse ikke er uforenelige med den rolle, disse erhvervsdrivende normalt udfylder i afsætningskæden.

50. Ifølge artikel 2 i direktiv 98/37 har medlemsstaterne pligt til at overvåge markedet. Med henblik herpå kan de pålægge erhvervsdrivende forpligtelse til at samarbejde, f.eks. ved at hjælpe med at skaffe oplysninger fra fabrikanten eller dennes repræsentant i forbindelse med kontrollen af maskinens overensstemmelse med direktivets bestemmelser. Disse samarbejdsforpligtelser kan ligeledes omfatte underretning

8 — Dom af 11.5.1989, sag 25/88, Sml. s. 1105, præmis 18 og 19.

9 — Nævnt i fodnote 8.

af de kompetente myndigheder om enhver sikkerhedsrelateret hændelse i forbindelse med de af de erhvervsdrivende leverede maskiner, forudsat at de er bekendt med hændelsen.

51. Endvidere skal importører og forhandlere ifølge nationale civil- eller handelsretlige bestemmelser normalt under udøvelsen af deres erhverv også udvise passende omhu hvad angår de retlige krav, der specifikt gælder for de varer, de importerer eller forhandler. Især kan de, hvis det drejer sig om maskiner omfattet af direktiv 98/37, anses for at vide, hvilke oplysninger der skal ledsage varen og fremlægges på det eller de officielle sprog i den pågældende medlemsstat, og hvilke tegn der klart viser, at varen ikke er overensstemmende, eller at den ikke længere er i overensstemmelse med de sikkerhedskrav, den opfyldte ved markedsføringen. De må således ikke levere maskiner, om hvilke de ud fra de foreliggende oplysninger og i deres egenskab af erhvervsdrivende vidste eller burde vide, at de ikke var i overensstemmelse med de gældende retlige krav.

52. Af den generelle forpligtelse til at udvise omhu, som påhviler forhandleren eller importøren, kan ligeledes udledes mere specifikke forpligtelser vedrørende oplagring og transport af visse udsatte varekategorier.

53. Jeg er noget forbeholden over for nationalretlige bestemmelser, som drager importøren eller forhandleren til ansvar i tilfælde, hvor de ikke kunne have tillid til overensstemmelseserklæringens rigtighed. Sådanne bestemmelser kan medføre overskridelse af de to grænser, jeg definerede i punkt 48 og 49 ovenfor, enten fordi de medfører en skjult forpligtelse til at kontrollere maskinens overensstemmelse med de væsentlige krav, eller fordi de udstrækker fabrikantens ansvar i henhold til direktiv 98/37 til også at gælde de efterfølgende led i afsætningskæden. I begge tilfælde vil der kunne opstå hindringer for maskiners frie bevægelighed, som er i strid med direktivets hovedmål.

54. Endelig vil jeg anføre, at på det indre markeds nuværende udviklingstrin kan en national lovgivning ikke sondre mellem forpligtelser til at samarbejde eller til at udvise omhu afhængig af, om der er tale om en aktør, der indfører en maskine fra en anden medlemsstat, eller en aktør, der virker i et forudgående eller efterfølgende led i afsætningskæden. Især når der er tale om store maskiner, er distributionsnettene ikke længere begrænset til en enkelt medlemsstats område.

V — Forslag til afgørelse

55. På grundlag af det ovenfor anførte foreslår jeg Domstolen at besvare de præjudicielle spørgsmål, som Korkein oikeus har forelagt, således:

»1) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/37/EF af 22. juni 1998 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om maskiner er til hinder for anvendelsen af nationale bestemmelser, hvorefter

— importøren eller forhandleren af en maskine forsynet med CE-mærkning eller ledsaget af en EF-overensstemmelseserklæring skal sørge for, at maskinen opfylder de væsentlige krav, der er fastsat i direktivet

— importøren eller forhandleren af en maskine skal opfylde de forpligtelser, der i henhold til dette direktiv påhviler maskinens fabrikant.

2) Derimod er direktiv 98/37 ikke til hinder for anvendelsen af nationale bestemmelser, hvorefter importøren eller distributøren under civil- eller strafferetligt ansvar skal

— sikre sig, at maskinen er forsynet med CE-mærkning

— sikre sig, at fabrikanten eller hans repræsentant har foretaget overensstemmelsesvurderingen

— skaffe en underskrevet EF-overensstemmelseserklæring og sikre sig, at den vedrører den pågældende maskinmodel og indeholder de relevante oplysninger herom

— sikre sig, at maskinen er ledsaget af EF-overensstemmelseserklæringen.

3) Såfremt en maskine ved indførselen ikke er ledsaget af EF-overensstemmelseserklæringen på et af anvendelseslandets sprog, indebærer den faglige forpligtelse til at udvise omhu, der påhviler importøren eller forhandleren, at den person, der indfører maskinen til det pågældende sprogområde, skal opfylde denne forpligtelse. Dette gælder i givet fald tillige for brugsanvisningen.

4) Direktiv 98/37 er principielt heller ikke til hinder for, at importøren eller forhandleren drages til ansvar, når de ved eller burde vide, at maskinen ikke er i overensstemmelse med de gældende væsentlige krav, forudsat at dette ikke indebærer, at de herved pålægges forpligtelse til selv at kontrollere maskinens overensstemmelse med disse væsentlige krav eller andre forpligtelser, som i henhold til direktivet påhviler fabrikanten.«